

BĂTĂLIA PENTRU ADEVĂR (II)
- UN IMPERIU ÎN DERIVĂ, O LUME ÎN DEZORDINE -

Avariat de marea depresie economică ce durează de aproape un deceniu (2008-2017) și debilitat de războaiele păguboase declanșate pe fronturi largi din 2001 încoace, care nu se mai termină, Imperiul american poate fi asemănat cu o corabie imensă, care plutește în derivă. Termenii de forță care făceau deliciul administrațiilor de la Washington din perioada postrăzboi rece, precum „excepționalismul american”, „națiunea indispensabilă”, „noul popor ales” și „Dumnezeu este american”, s-au devalorizat, s-au golit de orice conținut, devenind termeni de simplă retorică. „Visul american” potrivit căruia, de pe poziția lor de unică superputere, Statele Unite ale Americii vor domina lumea pentru multă vreme s-a spulberat.

Declinul tot mai accentuat sau, mai exact, căderea liberă a Imperiului american este demonstrat de o multitudine de indicii, dintre care am selecționat câteva. După cum s-a exprimat senatorul democrat Tim Kein - membru în Comitetul pentru Forțele Armate, în iulie 2017, în ultimele trei decenii Statele Unite nu au dispus de o strategie națională. Conducătorii armatei americane sunt total nemulțumiți de această stare de lucruri. Armata americană dispune de planuri de operații pentru toate situațiile imaginabile din lumea contemporană, dar nu dispune și de o strategie coerentă. În acest interval de timp, cercurile conducătoare de la Washington au acționat haotic, pompieristic, de la caz la caz. Această stare de lucruri a condus la nașterea unei linii de ruptură între conducerea superioară a armatei și clasa politică, demonstrând starea gravă în care se află Imperiul american.

Politica haotică a administrațiilor de la Washington din perioada postrăzboi rece, în totalitatea lor, mai ales după atacurile teroriste de la 11 septembrie 2001, au angajat Imperiul american într-o serie de conflagrații militare prelungite dincolo de orice proporții, în Afganistan, parțial și în Pakistan, în Irak, Africa de Nord, Cornul Africii și Peninsula Arabă, cu niște costuri exorbitante și fără rezultate palpabile, care au condus la debilitarea imperiului.

Imperiul american a eșuat lamentabil în eforturile sale de a impune întregii lumi modelul de democrație liberală considerat indispensabil. „Operațiile de transplant de democrație” efectuate de către Forțele Armate ale S.U.A. au eșuat peste tot.

Într-un număr de 27 de state ale lumii, „democrația liberală” de tip american s-a prăbușit. A început să fie contestată chiar democrația din Statele Unite.

Potrivit vederilor savantului Joseph Stiglitz - laureat al Premiului Nobel, Statele Unite au încetat să mai fie o democrație, transformându-se, treptat, într-o societate plutocratică. Sociologia definește plutocrația ca fiind un regim politic în care puterea de stat este în mâinile celor bogați. Îmi este greu să găsesc un model de plutocrat mai mare și mai convingător ca al miliardarului Donald Trump, instalat la Casa Albă din ianuarie 2017. După cum s-a exprimat P.Stiglitz, în S.U.A., principiul

democratic „un om - un vot” a fost înlocuit cu principiul plutocratic „un dolar - un vot”. De-a lungul existenței sale, Imperiul american și-a exercitat puterea și influența pe spații geostrategice uriașe, care au inclus Europa, Japonia, Uniunea Sovietică, Orientul Mijlociu, China, Asia de Sud-Est și Rusia. Acest lucru nu mai este posibil. În anii ce urmează Imperiul american se va restrânge și, în final, se va rezuma la Emisfera Occidentală. În această parte a lumii Imperiul american va continua să existe ca un centru de putere într-o lume multipolară. Vor exista mai multe centre de putere cu veleități imperiale. Retragera Statelor Unite din Acordul Comercial al Parteneriatului Trans-Pacific se înscrie pe linia celor prezentate mai sus. Locul lăsat vacant de Imperiul american va fi ocupat de China.

Părăsirea de către S.U.A. a Tratatului de la Paris cu privire la schimbările climatice va afecta grav prestigiul, statutul și influența americană în lume, pe lângă consecințele economice ale acestui act. La reuniunile la nivel înalt ale G.7 și G.20 din 2017, Statele Unite s-au trezit izolate, situație fără precedent în istoria contemporană a Imperiului american. Aceasta demonstrează că S.U.A. și-au pierdut calitatea de lider necontestat al lumii pe care a deținut-o timp de 70 de ani. Locul S.U.A. la timona comunității internaționale a fost luat de China și Germania. Față de situația gravă a Statelor Unite, căzute sub control populist, americanii se întrebă ce rost mai au cele peste 1.000 de baze militare răspândite în întreaga lume, care drenează visteria statului.

Cea mai gravă dimensiune a decăderii Imperiului american rezidă în incapacitatea acestuia de a mai asigura funcționarea Ordinii politice mondiale instaurate de S.U.A. în 1945, care a funcționat timp de 70 de ani. Datorită acestui fapt recunoscut chiar și de către cercurile politice de la Washington, omenirea a intrat într-o eră a dezordinii. Dacă la tabloul general de mai sus se adaugă și starea de disfuncționalitate a sistemului social politic din Statele Unite, se poate ajunge la concluzia finală: „Nu-i e bine Imperiului american”. Edificarea unei noi ordini mondiale se impune, cu forța necesității, deoarece ordinea mondială impusă lumii de către S.U.A. în 1945 nu mai funcționează. Aceasta a devenit o frână în calea dezvoltării forțelor de producție, a creșterii economice, grevând asupra procesului de globalizare, la scara întregii lumi. Prima ordine mondială consacrată de istorie s-a născut în valurile de sânge și foc ale războiului religios de 30 de ani - 1618-1648, în care și-a pierdut viața un sfert din populația Europei, încheiat prin Tratatul de Pace de la Westfalia, semnat simultan, la Münster și Osnabruck. Păcii de la Westfalia îi revine meritul unic de a fi consacrat principiile fundamentale ale Dreptului internațional - care au constituit stâlpii de susținere ai ordinii politice mondiale timp de 400 de ani. Acestea sunt: principiul suveranității și independenței absolute a statului, a integrității sale teritoriale și de a hotărî în tot ce ține de politica internă a statului; principiul egalității suverane a statului, ca subiecte unice ale dreptului internațional, indiferent de mărime, de putere sau credință religioasă; principiul neintervenției în afacerile interne ale unui stat; principiul rezolvării pașnice a diferendelor; principiul respectării cu sfințenie a integrității teritoriale a statelor suverane. Istoria ne arată că aceste principii au fost încălcate, permanent și sistematic, de către marile puteri ale lumii, așa cum sunt încălcate și în zilele noastre.

Toate ordinele mondiale care au succedat ordinea politică mondială statornicită prin Pacea de la Westfalia au rezultat în urma unor războaie pustiitoare. Mă voi opri asupra celor mai edificatoare exemple. Ordinea mondială statornicită la Congresul de la Viena în 1915 a survenit în urma

războaielor napoleoniene, în care au pierit peste 15.000.000 de oameni. Conferința de pace de la Paris (1919-1920) a edificat o ordine mondială cu prețul vieții a peste 20.000.000 de oameni, uciși în primul război mondial.

Ordinea mondială edificată după încheierea celui de-al doilea război mondial - 9 mai 1945, dominată de S.U.A., a costat viețile a peste 50.000.000 de oameni. Dacă și ordinea politică mondială ce se va edifica în anii ce urmează va fi tot rezultatul unor războaie între marile puteri, care de data aceasta sunt înzestrate cu arsenale nucleare și termonucleare, s-ar putea ajunge la o situație în care omenirea nu ar mai avea nevoie de nicio ordine politică, fiindu-i garantată „ordinea veșnică”. Încercările S.U.A. din 1991 înapoi, de a edifica o nouă ordine mondială bazată pe starea de superputere unică a lumii, deținută de către americani, după câștigarea războiului rece, s-a încheiat cu rezultate dezastruoase pe toate planurile. Până la edificarea unei noi ordini mondiale, legitime și universal acceptată, omenirea se va găsi într-o zonă de dezordine generalizată, cu toate pericolele pe care această stare o incumbă. Ordinea ce se va edifica nu va mai fi una impusă de Imperiul american ci rezultatul eforturilor unor centre de putere multiple. Printre edificatorii noii ordini mondiale se vor afla, în mod cert, Rusia, China, Uniunea Europeană, Japonia, India, Brazilia și bineînțeles Statele Unite ale Americii, pe măsura puterii și influenței lor. Cu toată rezistența acerbă opusă de către S.U.A., primele elemente ale noii ordini mondiale și-au făcut deja apariția. Le voi trece în revistă, fără a intra în detalii.

Un element strategic de primă clasă este Asian Infrastructure Investment Bank (Banca Asiatică de Investiții în Infrastructuri), care a luat ființă în 2016 la inițiativa Chinei.

În ciuda unei opoziții înverșunate a Washingtonului, la această bancă au aderat și marii aliați ai S.U.A. precum Australia, Canada, Franța, Germania, Israel, Coreea de Sud și Marea Britanie. Singura care a ascultat de ordinele S.U.A. a fost Japonia. Până în 2020, această bancă va dispune de un capital de un trilion de dolari. Banca Asiatică de Investiții în Infrastructură face sistem cu Banca de Dezvoltare a Asiei, înființată în anul 2009, cu participarea statelor BRICS (Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud).

Un alt element al noii ordini mondiale, asupra căruia Occidentul nu are nicio influență, este organizația de cooperare de la Shanghai - înființată în anul 1996, din care fac parte Rusia, China, Uzbekistan, Tadjikistan, Kazahstan și Kârgâstan. India deține statutul de observator.

Rusia contribuie la noua ordine mondială cu un element geopolitic de o incontestabilă însemnătate. Este vorba de Uniunea Economică Eurasia, care s-a născut la 1 ianuarie 2015, din care, deocamdată, fac parte Rusia, Belarus, Kazahstan, Kârgâstan și Armenia.

Procesul dominant al noii ordini mondiale, în curs de edificare, îl va constitui globalizarea. Nimeni nu va putea deturna acest proces. Plutocratul populist Donald Trump ajuns la Casa Albă nu va putea da înapoi ceasul istoriei.

Instituțiile vechii ordini mondiale respectiv N.A.T.O., Fondul Mondial Internațional și Banca Mondială sunt ca un tren ce își pierde roțile.

FLORIAN GÂRZ

Din volumul în curs de apariție „Bătălia pentru adevăr”

0%

User Rating: Be the first one !